

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

«QIZILO'NGACH AXALAZIYASI» NOZOLOGIYASI BO'YICHA MILLIY KLINIK TIBBIY YORDAM STANDARTI

TOSHKENT – 2025

«TASDIQLAYMAN»
«Akademik V.Voxidov nomidagi
RIXIATM» DM direktori
S.I. Ismailov

« » / 2025 yil

**« QIZILO'NGACH AXALAZIYASI »
NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO`RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT - 2025

QIZILO'NGACH AXALAZIYASI NOZOLOGIYASI BO'YICHA MILLIY KLINIK TIBBIY YORDAM STANDARTI

MKB-10/11 bo'yicha kodlash:	Nozologik nomenklatura:	Ambulator shartlarda diagnostika va davolash uchun nozologiya bo'yicha jalb qilinadigan mutaxassislar		Stasionar shartlarda diagnostika va davolash uchun nozologiya bo'yicha jalb qilinadigan mutaxassislar	
		Asosiy ko'rik o'tkazuvchi mutaxassis	Jalb qilinadigan qo'shimcha mutaxassislar	Asosiy ko'rik o'tkazuvchi mutaxassis	Jalb qilinadigan qo'shimcha mutaxassislar
K22.0	Qizilo'ngach axialaziyasi	UASh/ Xirurg / Gastroenterolog	Nevrolog	Gastroenterolog/ Xirurg	Reanimatolog/ Nefrolog/ Endokrinolog/ Qon tomir jarroxi/ Pulmonolog/ Nevrolog/ Torakal jarrox/ Gepatolog/ Urolog

REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITASIYA VA DISPANSERIZASIYA TADBIRLARI:

Tashxislash tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomlari	Rejali tibbiy yordamning darajasi va turiga ko'ra					Eng kamida o'tkazilishi kerak bo'lgan xizmatlar yoki tekshiruvlar soni	Davolash muddati
		Ambulator davolash		Stasionar davolash				
		QVP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasalxonalar	Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar		
Asosiy mutaxassis (shifokor)ning maslahati	1. Umumiy amaliyot shifokori	+	+	+	+	+	Tibbiy ko'rik davrida kamida 2 marta; 1 marta, agar kasallik to'g'risida ariza va ko'rsatma bo'lsa.	Ambulator ko'rish butun umr davomida amalga oshiriladi; Stasionar davolash: 5-10 kun.
	2. Gastroenterolog		+	+	+	+		
	3. Jarrox		+	+	+	+		
Izoh: Kardiospazm va axialaziya bo'lgan bemorlar QVP/OP va KTMP sharoitlarida kuzatib boriladi.								
Qo'shimcha Mutaxassis (shifokor)ning maslahati	Reanimatolog			+	+	+	Kasallik to'g'risida ariza bo'lsa, 1 marta tekshiruv o'tkaziladi va ko'rsatma bo'lsa, to'liq tekshiruv amalga oshiriladi.	
	Nefrolog			+	+	+		
	Endokrinolog		+	+	+	+		
	Qon tomir jarroxi			+	+	+		
	Pulmonolog		+	+	+	+		
	Nevrolog		+	+	+	+		
	Torakal jarrox			+	+	+		
	Gepatolog			+	+	+		
	Urolog			+	+	+		
Izoh: (ko'rsatmalarga ko'ra) agar bemordan qo'shimcha yoki birga kelgan kasalliklar aniqlansa, Milliy klinik protokollarda ko'rsatilgan boshqa tegishli mutaxassislar tomonidan tekshiruv o'tkazilishi zarur, ko'rsatmalarga muvofiq.								
Asosiy laborator tekshiruvlar	Umumiy qon tahlili	+	+	+	+	+	– Kasallik va/yoki ko'rsatma bo'lsa, 1 marta. – 1 yilda 2 marta	
	Umumiy siydik taxlili	+	+	+	+	+		
	Bioximik qon tahlili		+	+	+	+		

	(umumiy bilirubin, bog'langan va erkin bilirubin, ALT, AST, umumiy oqsil, siydikchil, kreatinin, elektrolitlar, qondagi qand miqdori);						belgilanadi (OAK, Bioximiya, lipidlar spektri, OAM). – Stasionar davolash davrida kasallik va/yoki ko'rsatma bo'yicha kamida 1 marta.
	Koagulogramma (AChTV, MNO, fibrinogen, PV, PTI, MNO);			+	+	+	
	Qon guruhi va rezus-omil;			+	+	+	
	Vasserman reaksiyasi;			+	+	+	
	Qon tahlili VICH ga IFA usuli bilan			+	+	+	
	Gepatit V va S ga IFA usuli bilan tahlil			+	+	+	

Izoh: Agar bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, ko'rsatmalarga ko'ra tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha tekshiruvlar amalga oshiriladi.

Dopolnitelnie laboratornie issledovaniya	Axlatda yashirin qonni tekshirish			+	+	+	– Kasallik va/yoki ko'rsatma bo'lsa, 1 marta. – 1 yilda 2 marta belgilanadi (UQT, BQT, lipidlar spektri, UST). – Stasionar davolash davrida kasallik va/yoki ko'rsatma bo'yicha kamida 1 marta.
	Qonda SRO ni aniqlash			+	+	+	
	Kislota-ishqor muvozanati			+	+	+	
	D-dimer miqdorini aniqlash uchun ekspresstest			+	+	+	
	EChTni aniqlash			+	+	+	
	Elektrolitlar va pH tahlili			+	+	+	
	Leykoformula ni aniqlash			+	+	+	
	Qon ivish vaqtini aniqlash			+	+	+	
	Qondagi qand miqdorini aniqlash			+	+	+	
	Qondagi lipid spektrini aniqlash (TG, Xolesterin, YuZLP, PZLP, JPZLP, AK)			+	+	+	

Izoh: (ko'rsatmalarga ko'ra) Agar bemorda tekshiruv natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, ko'rsatmalarga ko'ra tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha tekshiruvlar amalga oshiriladi.

Bazovie instrumentalnie issledovaniya	EKG	+	+	+	+	+	Kasallik to'g'risida murojaat qilganida
	Exokardiografiya		+	+	+	+	
	Qorin		+	+	+	+	

	bo'shlig'i UT tekshiruvi						va/yoki ko'rsatma bo'yicha 1 marta.	
	Ko'krak qafasi va qorin bo'shlig'i Rentgenografiya/flyuoroskopiyasi		+	+	+	+	Rejali 1 yilda 2 marta (EKG, Qorong'i bo'shliq UZI, EGDFS, rentgen-kontrastli tekshiruv oshqozon-ichak tizimi).	
	Oshqozon-ichak tizimi Rentgen-kontrastli tekshiruvi		+	+	+	+	Stasionar davolash davrida kasallik va/yoki ko'rsatma bo'yicha kamida 1 marta.	
	EGFDS		+	+	+	+		

Izoh: Bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, asosiy tekshiruvlar tibbiy muassasalar darajasiga qarab bir necha marta amalga oshirilishi mumkin.

Dopolnitelnie instrumentalnie issledovaniya	Koronar angiografiya				+	+	- Stasionar davolash davrida kasallik va/yoki ko'rsatma bo'yicha kamida 1 marta.	
	Oyoqlar chuqur venalarining UT tekshiruvi			+	+	+		
	Spirometriya			+	+	+		
	Ko'krak qafasi va qorin bo'shlig'i				+	+		

	kontrast KT tekshiruvi							
<p>Izoh: Instrumental diagnostik tekshiruvlarni davolovchi shifokor amalga oshiradi. Agar davolash uchun ko'rsatmalar bo'lsa, boshqa darajadagi tibbiy muassasaga yuboriladi va tekshiruvning nusxalari qo'shiladi. Qayta instrumental diagnostik tekshiruvlar faqat mutaxassisning buyrug'iga binoan yoki stasionar davolash jarayonida amalga oshiriladi. Konsultasiya davomida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, tibbiy muassasalar darajasiga qarab, mavjud instrumental diagnostik tekshiruvlar amalga oshiriladi. *Agar mutaxassis va jihoz mavjud bo'lsa, ushbu prosedurani amalga oshirish mumkin.</p>								
<p>*POKAZANIYA K STACIONARNOMU LEChENIYu: Tyajest zaboлевaniya i residiv klinicheskix priznakov.</p>								

(Medikamentoz davolash)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolash)		Rejali tibbiy yordamning darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha kunlik doza	Bir kurs uchun dozirovka
		Ambulator davolash		Stasionar davolash				
		QVP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasalxonalar	Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar		
lekarstvennogo sredstva (mejdunarodnoe nepatentovannoe)	Dozirovka i primenenie preparata							
Omeprazol	20 mg ichishga yoki parenteral ravishda, 1-2 marta kuniga	+	+	+	+	+	20 mg, 1-2 marta kuniga	
Ranitidin	150 mg ichishga, kuniga ikki marta	+	+	+	+	+	Kuniga 2 marta	
Drotaverin	40 mg, 80 mg ichishga yoki parenteral ravishda, 1-2 marta kunga	+	+	+	+	+	Kuniga 1-2 marta	
Nitrogliserin	500 mg bir marta til ostiga	+	+	+	+	+	bir marta til ostiga	

Domperidon	10 mg 1-3 marta ichishga	+	+	+	+	+	1-3 marta kuniga	
Papaverina gidrokslorid	40-80 mg ichishga yoki parenteral ravishda, 1-2 marta kunga	+	+	+	+	+	1-2 marta kuniga	

Izoh: (ko'rsatmalarga ko'ra)

1. Agar bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, dozirovka va dorilar turi tibbiy muassasalar darajasiga qarab ko'rsatmalarga ko'ra o'zgarishi mumkin.
2. Tavsiya etilgan dorilarning turi va dozasi (kardiologik preparatlar, antigistaminlar, umumiy kuchaytiruvchi va antibiotiklar) shifokor tomonidan anamnez, kasallikning yurishi, tekshiruv natijalari va bemorga individual yondashishga asosan aniqlanadi.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha dorilar)		Rejali tibbiy yordamning darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha kunlik doza	Bir kurs uchun dozirovka
		Ambulator davolash		Stasionar davolash				
		QVP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasalxonalar	Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar		
lekarstvennogo sredstva (mejdunarodnoe nepatentovannoe)	Dozirovka i primeneniye preparata							
Ketoprofen	100 mg /2 ml ampula 2-3 marta kuniga	+	+	+	+	+	200-300/eng yuqor doza	
Sefoperazon yoki seftriakson	1g 2 marta kuniga				+	+	2 gramm kuniga	
Natriya xlorid 0,9% eritmasi 400 ml	400 ml 2 maxal kuniga				+	+	800 ml kuniga	
Dekstroza 400 ml 5%-10% eritma	400 ml 2 maxal kuniga				+	+	800 ml kuniga	
Gidroksietilkraxmal 6%-10% eritmasi 400ml	800 ml kuniga				+	+	800 ml kuniga	
Svejezamorojennaya plazma	1 marta kuniga				+	+	200 ml kuniga	

Izoh: (ko'rsatmalarga ko'ra) Agar bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, qo'shimcha dorilarning dozirovkasi va turi tibbiy muassasalar darajasiga qarab ko'rsatmalarga ko'ra o'zgarishi mumkin.

(REJALI XIRUURGIK AMALIYOT)

Davolash tadbirlari (jarroxlik yo'li bilan davolash)	Rejali tibbiy yordamning darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator davolash		Stasionar davolash		
Jarroxlik amaliyotlar/aralashuv/davolash nomi	QVP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasal-xonalari	Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar
Kardiodilatasiya				+	+
OOEM					+
Geller usuli bo'yicha laparoskopik miotomiya					+
Ezofagokardiomiomiya					+
Qizilo'ngach ekstirpasiyasi					+
Izoh: (ko'rsatmalarga ko'ra) Jarroxlik amaliyotining davolash-texnik bazasini shakllantirish va mutaxassislarning potensialiga asosan respublika darajasidagi amaliyotlar viloyat yoki tuman darajasida amalga oshirilishi mumkin.					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/DIETA)

Ovqatlanish rejasi	Rejali tibbiy yordamning darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator davolash		Stasionar davolash		
Dieta jadvali va uning davomiyligi	QVP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasal-xonalari	Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar
Dieta jadvali №1	+	+	+	+	+
Tartib - bemorning umumiy holatiga qarab belgilanadi.	+	+	+	+	+

(DISPANSERIZASIYa)

(DISPANSERIZASIYa SOG‘LOM KONTINGENTI/DISPANSERIZASIYa "D" KUZATUVIDAGI BEMORLAR UCHUN)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomlari	QVP/OP	KTMP	Eng kam kuzatilgan xolatlar	Dispanser kuzatuv davri
Mutaxassis (shifokor)ning maslahati	1. Ob'ektivniy ko'rik	+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Klinicheskoe obsledovanie	+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
Izoh: Qo'shimcha yurak qon-tomir kasalliklari aniqlansa, ularning kuzatilishi va davolanishi QVP/OP va KTMP sharoitida amalga oshiriladi.					
Laboratornie testi	1. Umumiy qon taxlili	+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Qonning bioximik taxlili	+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	3. Koagulogramma	+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
Izoh: Agar bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, ko'rsatmalarga ko'ra tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha tekshiruvlar amalga oshiriladi.					
Instrumental testlar	1. EGDFS		+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Rentgenologik tekshiruv		+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	3. Qorin bo'shlig'i UT tekshiruvi		+	Ko'rsatmaga muvofiq	
Izoh: Agar bemorni tekshirish natijasida qo'shimcha kasalliklar aniqlansa, ko'rsatmalarga ko'ra tibbiy muassasalar darajasiga qarab qo'shimcha tekshiruvlar amalga oshiriladi.					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/SKRINING)

Profilaktik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomlari	QVP/OP	KTMP	Eng kam kuzatilgan xolatlar	Reabilitatsiya davri
Konsultatsiya spetsialista (vracha)	1. Tibbiy tekshiruv (xavf omillarini aniqlash)		+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	2. Shifokorning OP va/yoki markaziy poliklinikadagi tizimli kuzatuv (jarrox)		+	Ko'rsatmaga muvofiq	
Izoh: (Ko'rsatmalarga ko'ra) Agar bemorlar bilan tizimli kuzatuv jarayonida xavf omillari aniqlansa, bemorlar aniqlangan omillar bo'yicha yanada chuqurroq tibbiy tekshiruv o'tkazish uchun mutaxassislarga yuboriladi.					

(REABILITASIYA)

Reabilitasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomlari	Uy sharoitida	QVP/OP/ KTMP	Stasionarda	Eng kam kuzatilgan xolatlar	Reabilitasiya davri	
Mutaxassis (shifokor)ning maslahati	To'g'ri ovqatlanish bo'yicha tavsiyalar va monitoring	+	+	+	Xar doim		
	Doimiy xarakatlar tartibi	+	+	+	Xar doim		
	Kun tartibi va uxlash rejimi	+	+	+	Xar doim		
	Jismoniy tarbiya	+	+	+	Xar doim		
	Fitoterapiya			+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	Massaj			+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	
	Fizioterapiya			+	+	Ko'rsatmaga muvofiq	

Izoh: Bemorning sog'liq holatiga qarab, qo'shimcha tadbirlar qo'shilishi mumkin.

Qizilo'ngach va me'da xirurgiyasi bo'limi mudiri:

t.f.n. Omonov R.R.

Qizilo'ngach va me'da xirurgiyasi bo'limi boshlig'i:

t.f.d. professor. Nizamxodjaev Z. M.